

اعضای شورای مرکزی اتحادیه‌های دانشجویی درگفت‌وگو با «فرهیختگان»:

خانه ملت را به جایگاه واقعی برگردانید

نمایندگان، مجلس را به جایگاه اصلی قانونگذاری خود بازگردانند



در مجلس یازدهم با مجلسی رویه رو بودیم که نمی‌توانستیم از آن به عنوان یک مجلس متحد نام ببریم، صرفاً اکثریت شاهد افرادی بودیم که به جای نمایندگی مردم، نمایندگی حزب سیاسی خودشان را دنبال می‌کردند و در اواخر دوره مجلس این مهم بسیار بروز کرده بود، تا جایی که می‌دیدیم برسر طرح‌های مختلف که مستقیماً روی زندگی مردم تاثیرگذر از بود، نمایندگان بیشتر دغدغه حزبی و سیاسی داشتند، یعنی دعوی آنها بر سر حل مشکل مردم نبود، بلکه بر سر بازی سیاسی و فعالیت‌های سیاسی خودشان بود. بر سر لایحه بجای و حجاب این ماجرا را بیشتر دیدیم و این مهم هم باعث بی‌اعتمادی مردم نسبت به مجلس شده و هم سبب می‌شود مردم این حس را داشته باشند که مجلس دیگر نماینده آنها نیست و در عمل یک بحران نانمایندگی ایجاد شود.
وقتی می‌گوییم بحران نانمایندگی عده‌ای ذهن‌شان به سمت مسائلی مانند تایید یا رد صلاحیت می‌رود که مثلاً فلان حزب شرکت نمی‌کند و به همین دلیل مردم تصور می‌کردند که حزب مدنظر دیگر از نانمایندگی نمی‌کند، درحالی‌که معتقدم این‌گونه نیست، بلکه بحران نانمایندگی‌ای که از آن حرف می‌زنیم، درخصوص تفاوت بین خواسته‌های مردم و دغدغه‌های نمایندگان مجلس است، یعنی نمایندگانی



فارش کیهان

www.fdn.ir

فارش کیهان

فارش کیهان



از روزهای آغازین شکل‌گیری نهضت مشروطه در دوران قاجار که منجر به تشکیل مجلس شورای ملی شد تا امروز که با تغییرات اساسی نسبت به ابتدا با نام مجلس شورای اسلامی در ساختار نظام جمهوری اسلامی ایران شناخته می‌شود و وارد دوازدهمین دوره فعالیت خود با این نام شده است، نام مجلس با اتفاقات مهم تلخ و شیرین تاریخ این کشور گره خورده است و دور مختلف یاد در بطن حوادث بوده‌اند یا خود نقش فاعلی داشته‌اند. برخلاف دو نظام قبیل که مجلس در آنها نقش تزئینی داشت، جمهوری اسلامی نقشی برای مجلس شورای اسلامی خود در قانون اساسی تعریف کرد تا به عنوان یکی از قوای سه‌گانه کشور و شاید بالاتر از دو قوه دیگر نقش اصلی تعیین مسیر حرکت کشور را برعهده بگیرد و عملکرد دو قوه دیگر منوط به پیگیری انجام و رقم خوردن تصمیمات این قوه عاقله حساس باشد. هرچند برخی ادوار آن از جایگاه خود عدول کرده و مجلس را به محلی برای دعو‌های سیاسی تبدیل کردند و در راززدت موجب تضعیف جایگاهی شدند که امام امت از آن به راس امور یاد می‌کرد.
عمر مجلس یازدهم هم با سرعت سبزی شد و به ادوار پیش از خود پیوست و همچون سایر دوره‌ها آنچه از خود به جای گذاشت عملکردش در استفاده از ظرفیت‌های تقنینی و نظارتی خود در راستای خدمت به مردم است که پیش روی ملت قرار گرفته و محل بحث امروز ماست.

به جرات می‌توان گفت مجلس یازدهم درطول چهارسال عمرش مهم‌ترین حوادث دهه اخیر کشور را به خود دید و همچنین اتفاقات مهم جهانی را لمس کرد؛ رخدادهایی که به مراتب بیشتر از ادوار نهم و دهم بودیم، از آغاز

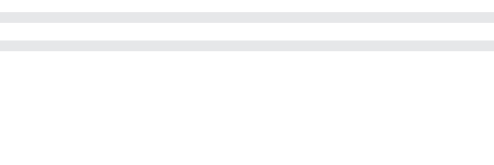
خبرنگار گروه دانشگاه



سه روز از روی کار آمدن مجلس دوازدهم می‌گذرد و دور جدیدی از قانونگذاری در کشور آغاز شده است. نمایندگان مردم چهارسال زمام قانونگذاری کشور را در عرصه‌های مختلف از اقتصاد گرفته تا سیاست و فرهنگ برعهده دارند. فعالان دانشجویی رصدگران فعال فضای سیاسی هستند که بیش از سایر اقشار جامعه بر فعالیت نمایندگان مجلس تمرکز دارند.

بگویم که انتظار می‌رود در مجلس جدید جلو برود، یکی از آنها این است که نقش مردم و مشارکت اجتماعی و سیاسی آنها برای نمایندگان اولویت باشد. ما در قانون اساسی هم برخی قوانین مرتبط به این حوزه را داریم، مانند اصل ۲۷ قانون اساسی و لایحه جمع‌مات و اعتراضات یا اصل ۱۴ قانون اساسی و تشکل‌گیری اقشار، جزء اصولی هستند که باعث می‌شود نقش مردم و بروز و ظهور آنها در جامعه و عالم سیاست بیشتر شده و مردم این احساس را داشته باشند که می‌توانند تاثیرگذار باشند و این مهم باید دغدغه نمایندگان مجلس باشد. مساله بعدی موضوع شفافیت آراست که در مجلس قبلی جلوترفت و به نظر می‌رسد باید حتماً در این دوره از مجلس که باز هم این مهم وعده نمایندگان بود، جلو برود؛ چراکه این مساله باعث می‌شود هم نقش نظارتی برای نمایندگان ایفا شود و هم حق مردم است که بداندن نمایندگان‌شان که با رای آنها وارد مجلس شده درباره مسائلی که به سفره و زندگی مردم وابسته است، چه نظری دارد.

امروز مجلس به‌واسطه شوراهای موازی که وجود دارد، مانند شوراهای عالی، درحال از دست دادن جایگاهش است و وظیفه نمایندگان است با شجاعت و قدرت، مجلس را دوباره به جایگاه حقیقی‌اش برگرداند. امروز شاهدیم به خاطر ضعف مجلس بسیاری از شوراهای عالی این اجازه را به خودشان می‌دهند که مستقیماً قانونگذاری کنند، درحالی‌که همه می‌دانیم تنها نهاد قانونگذار کشور، مجلس است و این هم باقامت و حتی ایجابی نیز اقامی انجام ندادند و صرفاً سلبی در انتخابات رفتار می‌کردند؛ آن هم نه سلبی از قوانین و اقدامات، بلکه از افراد.
گروکنشی‌های سیاسی که اکنون در فضای سیاسی وجود دارد یا تک و پاتک‌هایی که در فضای رخ می‌دهد نتیجه به مقصد نرسیدن طرح شفافیت مجلس به شمار می‌رود، به طوری که امروز شفافیت خود تبدیل به زانت اطلاعاتی شده است و افرادی هر چند روز یکبار به صورت پروژهای و تخریب افشای اطلاعات می‌کنند، هرچند معلوم نیست از کجا این اطلاعات را به دست آورده‌اند که نتیجه این وضعیت همان رانت اطلاعات است. مجلس یازدهم در تصمیمات کلان ملی و بین‌المللی تاثیر به‌خصوص و محسوس‌ی نداشته است. ما چند ماه پیش عملیات طوفان الاقصی را در فضای بین‌الملل داشتیم که نقش مجلس در تصمیمات مرتبط کشور با آن محسوس نبود یا



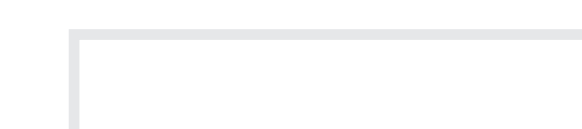
عملکرد مثبتی در جمع‌آوری و ارائه گزارش‌های مربوط به بودجه و همچنین جدید نظارتی بودیم که عملاً این مجموعه را مجدداً به چرخه اثرگذاری در کشور برگرداند. از طرفی متأسفانه نقاظ ضعف مهمی هم در عملکرد این دوره مشهود بود که بدون درنظر گرفتن آنها تحلیل ما از مجلس یازدهم ناقص و به‌عبارت دیگر ابر است. مورد اول ضعف جدی مجلس در اطلاع‌رسانی و اقناع افکار عمومی در مواقع لازم بود، برای مثال در همنشینی با مردم در کویچه و بازار متوجه عدم اطلاع ایشان از اقدامات مهم و اثرگذار مجلس شده‌ با پاسخ‌گر اگر می‌کردند اوضاع قیمت‌ها بهتر می‌بود مواجه می‌شویم، درحالی‌که مجلس وظیفه ریل‌گذاری و تعیین مسیر دارد و برخی از این مطالبات اصلا به مجلس ربطی پیدا نمی‌کند. از طرفی در معرفی درست و اصولی طرح‌هایی همچون صینات از کاربران فضای مجازی که به قصد سروسامان دادن به فضای مجازی یله و ره‌ای ایران رقم خورد نتاون بودند و در مقابله با رسانه‌های خارجی و برخی رسانه‌های داخلی نتوانستند صدای خود را به مردم برسانند. مورد دوم از ضعف‌های مجلس یازدهم که بیم تکرار آن در مجلس دوازدهم هم می‌رود، برخی مصاحبه‌ها و جیت‌گیری‌های تعدادی از نمایندگان است که اختلافات داخلی خود را به میان مردم کشاندند و موجب بدبینی مردم به مجلس و نظام شدند. مصاحبه‌هایی که بعضاً از سر کم‌تجربگی و به قصد تخریب شخصیت نماینده هم دوره رقم می‌خورد و جایی در اخلاق سیاسی نمایندگانی نداشته که خود را انقلابی می‌دانستند. البته اگر خطایی با فساد‌ی رقم خورده بود به مراجع قضایی ارجاع داده و اتفاقاً بجد پیگیری می‌شد. مورد بعدی عدم استفاده مجلس از بازوی نظارتی خود به‌اندازه کافی است؛ مطلبی که بسیاری از نمایندگان دوره یازدهم نیز به آن اشاره و با حسرت از آن یاد می‌کنند.
قانون اساسی دو بازوی قدرتمند تقنینی و نظارتی برای مجلس شورای اسلامی در نظر گرفته

مجلس جدید باید بین شئون نظارتی و قانونگذاری تناسب ایجاد کند

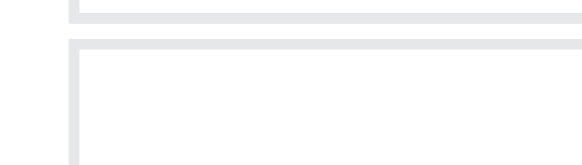


موردی نظیر بهبود فضای کسب‌وکار با قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار، قانون اقدام راهبردی برای رفع چالش‌های هسته‌ای، زیرساخت موثر برای حل مساله جوانی جمعیت با قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، اصلاح قانون انتخابات و قانون بانک مرکزی، افزایش حقوق ۱۲ برابری سربازان و همچنین رتبه بندی معلمان را از مهم‌ترین قوانین تصویب شده در مجلس یازدهم دانست که هریک در زمینه مرتبط با خود اثرگذاری لازم را داشته‌اند، هرچند برخی از آنها نظیر قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت درخصوص اجرائی‌باز و مساعدت و همکاری‌های بیشتری از سوی دستگاه‌های اجرایی دارند. در رابطه با مردمی بودن می‌توان از سفرهای استانی نمایندگان و حضور در میان اقشار مردم یاد کرد، هرچند آنجایی این نقطه قوت به حد مطلوب برای یک مسئول انقلابی می‌رسد که به دور از کارهای ظاهری و حرکات پیوپولیستی باشد و در مسیر رفع مشکلات مردم اثر مثبتی داشته باشد. اما مجلس یازدهم نیز حواشی یا اقدامات منفی خاص خود را داشته، برای مثال این مجلس با شعار «شفافیت» روی کار آمد و مردم را به آینده مسیر خود امیدوار کرد اما درنهایت چه شد؟
طرح‌هایی

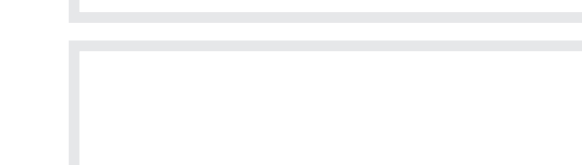
از همین رو به طرق مختلفی تلاش می‌کنند نگاه‌ها و نظرات خود را به سمع و نظر آنها برسانند. گاهی اوقات نمایندگان را به دانشگاه دعوت می‌کنند و گاهی خودشان به مجلس می‌روند. برخی اوقات هم در قالب نامه و بیانیه و متن‌های پیامکی مطالبات خود را با آنها در میان می‌گذارند.
آغاز دور جدید مجلس بهانه‌ای شد تا از فعالان دانشجویی بخواهیم هم جمع‌بندی خود را از فعالیت مجلس یازدهم و هم نکات‌شان را نسبت به اولویت‌های مجلس دوازدهم مطرح کنیم که در ادامه می‌خوانید.



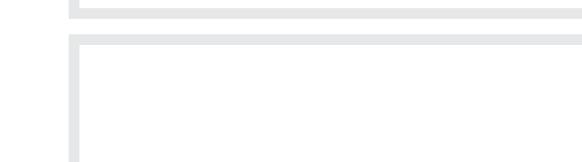
بلند نمایندگان اتفاق می‌افتد که مجلس را به جایگاهی که قانون اساسی به آن داده، برگردانند.
از مجلسی که مستقل است، انتظاری می‌رود با شجاعت و صراحت اولا به وظایف خود عمل کند و در مقابل مسئولان ناکارآمدی که در دولت وجود دارند، عمل کند. موضوعی که در مجلس یازدهم هرچند وجود داشت، اما دغدغه آن هم حزبی و سیاسی بود، به طوری که ما وزیر کاری را داشتیم که حداقل دستمزد کمتر از حد انتظار و تورم سالبانه افزایش یافت امانمایندگان هیچ واکنشی به آن نداشتند. در مقابل معاون سیاسی وزارت کشور را داشتیم که بیانیه‌ای را برای انتخابات مجلس صادر کرد اما نمایندگان به‌واسطه همان بحث سیاسی و حزبی موضع گرفتند و حتی می‌خواستند وزیر را استیضاح کنند. از یک مجلس مستقل انتظاری می‌رود که با شجاعت و به‌صورت درست در مقابل مسئولان ناکارآمد دولتی بایستد و جایگاهش را ایفا کند.
بعد از حادثه ناگوارگی که برای رئیس‌جمهور شهیدمان ایجاد شد و انتخاباتی که درپیش داریم، نگران هستم دوباره نمایندگان مجلس سراغ مباحث انتخاباتی بروند و از وظایف خودشان غافل شوند و این مهم باعث شود تا حدی استقلال مجلس به خطر بیفتد. وقتی نماینده‌ای به‌صورت مستقیم از فردی برای قرائگیری در جایگاه رئیس دولت حمایت می‌کند، محظور می‌توان بعد از او انتظار داشت در مقابل دولت بدون لکت زبان بایستد و مسائل مردم را مطالبه کند یا آنها را به صحن علنی مجلس بکشد.



حتی در تأارامی‌های سال۱۴۰۱ نقش مجلس بیش از آن باید پررنگ‌تر می‌بود، درحالی‌که عمده تصمیمات کلان کشور در شوراهای عالی گرفته می‌شود تا در مجلسی که باید در راس امور باشد. نکته دیگر پیرامون مجلس دوازدهم در شرایط به‌وجودآمده و پیچیده کشور؛ نیاز است همدلی میان نمایندگان مجلس شورای اسلامی و همچنین مجلس و دولت برقرار باشد که سبب به وجود آمدن فضایی جهت پیشبرد امور مردم شود. اما نکته قابل اهمیت این است که همدلی بهانه‌ای جهت زدوبند‌های سیاسی و در نتگنا قرار گرفتن مستضعفان و ایجاد رانت و فساد نشود. همچنین اولویت و دغدغه مجلس دوازدهم نیز باید مستضعفان باشد که در شرایط کنونی وضعیت معیشتی و اقتصادی مردم در اولویت قرار داد و ان‌شاءالله مجلس را ریل‌گذاری‌های مناسب سبب بهبود وضعیت شود.



که متأسفانه امکان نظارتی هم در بین مردم و بین هم خود نمایندگان مورد غفلت واقع می‌شود که موجب آن می‌شود مجلس نزنانه از همه ظرفیت قانونی و شرعی خود استفاده کند، اگر مجلس در قانونگذاری توانست نمره قابل قبولی دریافت کند، متأسفانه باید گفت حتما می‌توانست به دور از سهم خواهی‌های غیرمشروع از وزرا و مسئولان استانی در این امر هم موفق باشد. فلذا در مقایسه مجلس یازدهم با ادوار ده‌گانه قبل از خود، می‌توان آن را در رتبه‌های بالایی تعریف کرد اما در مقایسه با آنچه می‌توانست باشد باید گفت هنوز ناقظه ایده‌آل خود فاصله بسیاری دارد.
بااین حال می‌توان امیدوار بود نمایندگان مجلس دوازدهم با عبرت‌گیری از نمایندگان پیشین قدر فرصت خدمت به مردم را دانسته و با رفع نقاظ ضعف و تقویت نقاظ قوت مجلس یازدهم، به‌سمت تحقق دولت اسلامی نظریه‌پرداز ی شده توسط مقام معظم رهبری قدم بردارند. آنچه بیش از همه موجب توفیق دوره دوازدهم تازه‌نفس می‌شود حفظ نسبت خود با ولایت، درنظر گرفتن مصالح عمومی کشور و مردم و اولویت دادن آنها بر مصالح شخصی و استانی، عدم وابستگی به قدرت و مادیات و درنهایت درنظر گرفتن عدل در همه امورشان است که می‌تواند آنان را در این مسئولیت موفق بدارد و موجب سعادت اخروی‌شان شود، همانگونه که سعادت ابدی شهید جمهور، دکتر زینبی رازقم زد. همچنین در بعد تخصصی نمایندگان باید با باز کردن در اتقاق‌های خود روی مردم و کارشناسان و متخصصان به دنبال علت‌العلل مسائل کشور باشند و به تصویب طرح‌ها و لوایحی بپردازند که در حوزه‌های اقتصاد، آموزش، فرهنگ، درمان و… راه روشنی را برای آینده ایران اسلامی نزدیک به قله رقم بزنند. همچنین بیداری دانشجویی وظیفه خود می‌داند که علاوه بر مطالبه‌گری از مسئولان کشور از جمله نمایندگان مجلس شورای اسلامی، به بیان دغدغه‌ها، راهکارها و پیشنهادهای خود به این‌خادم‌ملت بپردازد.



مسائل مربوط به بخشنامه وزارت کشور در سال گذشته دانست و همچنین دخالت در مسائل اجرایی حوزه انتخابیه. اما مجلس پیش‌رو چه باید بکند تا از آن به‌عنوان مجلس مطلوب‌تری یاد شود؟
پیش از هرچیز آنچه در هر سمت و جایگاهی ضروری است عملکرد خردمندانه و پرهیز از میه‌جانات مرسوم است. شایسته است نمایندگان براساس اصول انقلابی‌گری در نگاه امامین انقلاب پیش‌روند نه قرائت‌های موازی و بعضاً متعارض. همچنین انتظاری می‌رود به طرح‌های مجلس پیشین عنایت کافی وجود داشته باشد تا طرح‌های خوب هدر نروند. مساله مهم دیگر مدیریت تناسب میان شئون نظارتی و قانونگذاری و پرهیز از افراط و تفریط است، به‌گونه‌ای که توجه به هریک منجر به غفلت از دیگری نشود.
با توجه به اینکه در همین ایام تشکیل دولت جدید را نیز درپیش داریم، دو نکته ضرورت دارد؛
اولا ارتباط درست میان قوا، خاصه مجلس و دولت و پرهیز از حواشی‌ای که بعضاً در مجلس پیشین به‌وجود آمد. دوم عدم دخالت و نفوذ در مسائل اجرایی حوزه انتخابیه نظیر انتخاب استاندار و فرماندار، هرچند قطعاً اراده پیشندان هیچ اشکالی ندارد، حتی راهگشا نیز می‌تواند باشد.